

ಜೇನೊಂದು ಬಳಿಬಂದು

ಜೇನುನೋಣಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮಕರಂದದ ಸಿಹಿಯಷ್ಟೇ ಅವುಗಳ ಬಾಳುವೆಯೂ ವಿಶಿಷ್ಟ. ರಾಣಿಜೇನಿನ ಸುತ್ತ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಚಹರೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಲಿಖಿತ ಕುಟುಂಬದ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಜೇನುನೋಣಗಳು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ. ಒಂದು ಜೇನುಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20ರಿಂದ 75 ಸಾವಿರ ಜೇನುನೋಣಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ರಾಣಿಜೇನು ಇದ್ದು, ಗೂಡಿನ ತುಂಬೆಲ್ಲಾ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಡುವುದೇ ಅದರ ಕೆಲಸ. ರಾಣಿಜೇನು ಗೂಡನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತನ್ನ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಗೂಡಿನಿಂದ ರಾಣಿಜೇನನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದರೆ ಉಳಿದ ಜೇನುನೋಣಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ತಪ್ಪಿ ಇಡೀ ಗೂಡು ನಾಶವಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದೊದಗುತ್ತದೆ.

ರಾಣಿಜೇನು ಸುಮಾರು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬದುಕುತ್ತದೆ. ಅದು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಅಸ್ವಸ್ಥಗೊಂಡಾಗ ಇಲ್ಲವೇ ಮರಣಾವಸ್ಥೆ ಸಮೀಪಿಸಿದಾಗ ಕೆಲಸಗಾರ ಜೇನುನೋಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜೇನುನೋಣವು ವಿಶೇಷ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ರಾಣಿಯ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆೇರುತ್ತದೆ. ರಾಣಿಜೇನಾಗಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟು ಸಂತತಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ.

ಗೂಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಾರ ಜೇನುನೋಣಗಳು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ನೀರು ತಂದರೆ, ಕೆಲವು ಹೂವಿನಿಂದ ಮಕರಂದ ಹೀರಿ ತರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತೂ ಕೆಲವು ಗೂಡು ಕಟ್ಟಲು ಸಾಮಗ್ರಿ ತಂದರೆ, ಕೆಲವು ಗೂಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದು

ಸಣ್ಣ ಮರಿಗಳ ಪೋಷಣೆ, ಗೂಡಿನ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಹಾಗೂ ರಾಣಿಜೇನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ರಾಣಿಜೇನು ಗೂಡಿನ ಮೇಲೆ ಹಾರಾಡುತ್ತಾ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೋಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನಿಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 2ರಿಂದ 3 ಸಾವಿರ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 2.5 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡುತ್ತದೆ. ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10 ಲಕ್ಷ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತದೆ.

ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಮೇಲೆ ರಾಣಿಯ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಿತು. ಮೊಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ಮರಿಗಳ ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಕೆಲಸಗಾರ ಜೇನುನೋಣಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಅವು ಗೂಡಿನಿಂದ ಹೊರಹೋಗುವಾಗ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಜೇನುನೋಣಗಳ ನೆನಪಿನ ಶಕ್ತಿ ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಆ ನೆನಪು ಒಂದೇ ದಿನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತ. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಹೊಸದಾಗಿ ನೆನಪಿನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಗಂಡು ಜೇನುನೋಣಗಳು ಒಂದು ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ 800ರಿಂದ 900ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಾರ ನೋಣಗಳಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ

■ ಶಶಿಧರಸ್ವಾಮಿ ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ

ದೊಡ್ಡವಾಗಿವೆ ಹಾಗೂ ರಾಣಿಜೇನಿಗಿಂತ ಸಣ್ಣವಾಗಿವೆ. ಕೆಲಸಗಾರ ನೋಣಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಚುಚ್ಚುವ ಮುಳ್ಳಿನಂತಹ ಅಂಗ ಇವುಗಳಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸದೇ ಸೋಮಾರಿಗಳಾಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತವೆ. ರಾಣಿಜೇನಿನೊಂದಿಗೆ ಮಿಲನಗೊಳ್ಳುವುದೋ ಇವುಗಳ ಕೆಲಸ.

ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದಿಗಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವುದು ಹೆಜ್ಜೆನು. ಇದನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಇಂಡಿಯನ್ ರಾಕ್‌ಬೀ' ಅಥವಾ 'ಜಯಂಟ್ ಹನಿಬೀ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ 'ಅಪಿಸ್ ಡೊರ್ಸಾಟಾ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದ್ದು, 'ಅಪಿಸ್' ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವು ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದು 30-35 ಎಂ.ಎಂ. ಉದ್ದ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಹುಟ್ಟನ್ನು (ಜೇನುಗೂಡು) ಸುಮಾರು 2700 ಮಿ. ಎತ್ತರದ ಸ್ಥಳಗಳಾದ ಮರದ ರೆಂಬೆ, ಬಂಡೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ, ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗೋಪುರಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತವೆ. ಜೇನುನೋಣಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರಕ್ಷಣಾಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದಾಗ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತವೆ.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ: feedback@sudha.co.in